

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **M. H.**, zast. JUDr. Vladimírem Kašparem, advokátem se sídlem Na Poříčí 116/5, Liberec 2, proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce, Ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2013, č. j. ČOI 41936/13/O100/2500/13/HI/Št, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 6. 11. 2013, č. j. 59 A 80/2013-33,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci, obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 6. 11. 2013, č. j. 59 A 80/2013-33 (dále jen „napadené usnesení“), jímž mu nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků.

[2] Stěžovatel podal kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Dle stěžovatele krajský soud věcně i právně chybně posoudil splnění podmínek pro přiznání osvobození od soudních poplatků; některé skutkové závěry nemají oporu ve spise. Důkazy stěžovatele označil krajský soud bez relevantního vysvětlení za nevěrohodné. Stěžovatel je plátcem daně z příjmů fyzických osob, vede daňovou evidenci a žádným finančním úřadem nebylo nikdy zjištěno, že by jeho daňové přiznání bylo nepravdivé, nebo že by krátil daň či nesprávně vedl daňovou evidenci. Krajský soud měl tuto skutečnost respektovat a pouze v těchto intencích hodnotit podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Dle stěžovatele krajský soud „*vystačil toliko s tvrzením, že by stěžovatel musel žít na dluh, což je nevěrohodné a ničím nepodložené*“. Stěžovatel uvedl, že je běžné, že rodiny žijí na dluh a připomenul, že jako osoba samostatně výdělečně činná ani on a ani jeho manželka nemají nárok na žádné dávky od státu a tyto nepobírají.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti stěžovatele nevyjádřil.

II. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že s ohledem na předmět posuzované věci, kterým je kasační stížnost směřující proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků, netrval na zaplacení soudního poplatku stěžovatelem za řízení o kasační stížnosti, neboť jinak by došlo k řetězení řešeného problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004, nebo ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007-36, dostupný na www.nssoud.cz).

[6] Následně Nejvyšší správní soud věnoval pozornost kasačnímu důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jehož uplatnění je však v projednávané věci pojmově vyloučeno. Předmětem přezkumu před Nejvyšším správním soudem je usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků krajským soudem, pročez zde nepřichází v úvahu možnost vytýkat krajskému soudu, že měl zrušit (nějaké) rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení před správním orgánem.

[7] Poté se Nejvyšší správní soud zabýval stěžovatelem uplatněným kasačním důvodem nesprávného právního posouzení věci dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., přičemž dospěl k závěru o nedůvodnosti stěžovatelových námitek.

[8] Z vyžádaného spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 17. 9. 2013 žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2013, č. j. ČOI 41936/13/O100/2500/13/HI/Št. Krajský soud stěžovatele vyzval usneseními ze dne 7. 10. 2013, č. j. 59 A 80/2013-19 a č. j. 59 A 80/2013-20, k zaplacení soudního poplatku za řízení o žalobě ve výši 3000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1000 Kč. Podáním ze dne 14. 10. 2013 stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků s tím, že nemá dostatečné prostředky na zaplacení. Krajský soud zaslal stěžovateli k „*pravdivému a úplnému vyplnění*“ formulář – potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, a vyzval ho k předložení kopií výpisů ze všech bankovních účtů za poslední 2 měsíce; poučil jej o nutnosti doložit nedostatek prostředků. Stěžovatel zaslal krajskému soudu vyplněný formulář, kopii daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2012 a kopii „*Smlouvy o využívání bytu: S. 1209/5, L.*“.

pokračování

[9] Krajský soud hodnotil tvrzení a důkazy předložené stěžovatelem, a to s přihlédnutím k podkladům předloženým manželkou stěžovatele v jiné souběžné věci vedené u krajského soudu. Dospěl poté k závěru o neúplnosti a nevěrohodnosti tvrzení a důkazů předložených stěžovatelem a v důsledku toho tedy neunesení zákonem stanoveného břemene tvrzení a důkazního břemene. Krajský soud poukázal na měsíční příjmy stěžovatele a jeho manželky v celkové výši kolem 30 000 Kč a na druhé straně jimi uvedené měsíční výdaje ve výši nejméně 38 000 Kč; přihlížel rovněž k tomu, že stěžovatel netvrdil pobírání dávek v hmotné nouzi. Dle krajského soudu je tak zřejmé, že v takovém případě by byla domácnost stěžovatele a jeho manželky provozována setrvale na dluh, což je nevěrohodné.

[10] Nejvyšší správní soud neshledal v postupu krajského soudu nezákonnost. Krajský soud vyložil, jaké podklady o majetkových a výdělkových poměrech stěžovatele a jeho manželky (známých mu z úřední činnosti) ve svých úvahách o naplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků dle § 36 odst. 3 s. ř. s. a o věrohodnosti podkladů stěžovatele vzal v potaz; tyto podklady a jejich obsah stěžovatel v kasační stížnosti nevyvrací. V žádném případě nelze z napadeného usnesení dovodit, že by krajský soud zpochybňoval správnost daňového přiznání stěžovatele. Naopak je zřejmé, že z tohoto daňového přiznání, jakož i z dalších podkladů předložených stěžovatelem a jeho manželkou, krajský soud vycházel a hodnotil je ve vzájemné souvislosti. Na rozdíl od stěžovatele má Nejvyšší správní soud závěry krajského soudu o tom, že by stěžovatel s manželkou museli žít setrvale na dluh, za dostatečně odůvodněné a vycházející z podkladů krajskému soudu známých. Krajský soud přehledně uvedl svá zjištění o příjmech a výdajích jejich domácnosti, přičemž stěžovatel neuvádí v kasační stížnosti žádná konkrétní tvrzení, kterými by jím zpochybněné závěry o příjmech a výdajích domácnosti vyvracel. Toliko obecně namítá, že závěry krajského soudu jsou nevěrohodné a ničím nepodložené a že některé skutkové závěry (stěžovatel neuvádí, jaké) nemají oporu ve spise. Tvrzení stěžovatele, že je běžné žití rodin na dluh, je jednak obecné a jednak nijak nevyvrací závěr krajského soudu o nevěrohodnosti údajů předložených stěžovatelem k žádosti. Nadto uvedená námitka může navodit spíše úvahu, že stěžovatel závěr krajského soudu o žití jeho domácnosti na dluh nezpochybňuje (považuje žití na dluh za běžné), čímž ovšem sám podporuje závěr krajského soudu o neúplnosti a nevěrohodnosti tvrzení a podkladů stěžovatelem předložených (existence dluhu zajisté předpokládá na druhé straně věřitele, který není z podkladů stěžovatelem předložených zřejmý). Bylo na stěžovateli, pokud usiloval o dobrodiní státu v podobě osvobození od soudních poplatků, aby úplně, pravdivě a hodnověrně prokázal nedostatek majetkových poměrů. Důkazní břemeno však stěžovatel neunesl, proto nebylo jeho žádosti vyhověno. Podmínka tvrdit a doložit nedostatek prostředků na zaplacení soudního poplatku (stanovená v § 36 odst. 3 s. ř. s.) je přitom zcela legitimní a přiměřená, neboť lze i u nemajetných osob vyžadovat náležitou aktivitu za účelem zjištění skutečností potřebných pro případné vyhovění jejich žádosti o osvobození od soudních poplatků.

[11] Jak vyplývá z judikatury Ústavního soudu, problematika soudních poplatků není zpravidla předmětem ústavní ochrany, neboť výrok o nepřiznání osvobození od soudních poplatků zpravidla nedosahuje intenzity zakládající porušení základních práv či svobod, nicméně za určitých okolností může i rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků zasáhnout do sféry práva osoby na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1

Listiny základních práv a svobod. Takovými případy budou zejména situace, kdy soud opomene o žádosti o osvobození od soudních poplatků rozhodnout, dále kdy není rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků dostatečně (srozumitelně a přezkoumatelně) odůvodněno, anebo kde by byly právní závěry obecného soudu v extrémním rozporu s provedenými skutkovými zjištěními anebo by z nich v žádné možné interpretaci odůvodnění soudního rozhodnutí nevyplývaly – případy libovůle (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. I. ÚS 1439/09, ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. I. ÚS 218/09, nebo ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. IV. ÚS 3543/12, dostupné na www.nalus.usoud.cz). Žádné takové pochybení krajského soudu však Nejvyšší správní soud v dané věci neshledal a má za to, že právo stěžovatele na přístup k soudu nebylo usnesením krajského soudu porušeno.

III. Závěr a náklady řízení

[12] Pro uvedené Nejvyšší správní soud nedůvodnou kasační stížnost dle § 110 odst. 1, věty druhé, s. ř. s. zamítl.

[13] Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2014

Zdeněk Kühn
předseda senátu